

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"א שבט תש"פ | דף היומי בבלי: ברכות מד.
דף היומי בהלכה: מסימן תנ"ה סעיף ד' עד תחילת סימן תנ"ו.
מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ט' 'וכשיתבונן' עד סוף פרק ט.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ב משנה א עד פרק ב משנה ד 'ואל תאמר'

"כשמחננים ילד אחד, לא מסתכלים על השיירה שבתור" | זכרונות מרתקים:
הבוקר הראשון של משפחת שטיינמן בארץ ישראל | 1827

פרשת השבוע

האברך הסביר לי: "כדי לחתן בת ולרכוש לה דירה,
צריך מאות אלפי שקלים. אבל הרי לא מבקשים
ממך להוציא כעת 500,000 שקל במזומן מהארנק..."

"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" - סודו של שבט לוי

במזון מזין וטעים, לשלם חשבונות מים, חשמל, גז וועד הבית, מיסים ותיקוני אינסטלטור, לשלם לכל צרכי הבית והילדים וגם לחתן אותם, בסכומים שאיש אינו מבין, כולל אנחנו עצמנו, כיצד ניתן לעמוד בהם. רק אם נפקח עיניים ואוזניים, נגלה את השגחתו הפרטית של הקב"ה עלינו בכל,

שוחחתי עם תלמיד חכם מעירנו, שבכל חצי שנה-שנה מחתן ילד נוסף, בלי עין הרע. אותו תלמיד חכם הסביר לי: "אפשר להכיר בחלק הגלוי שבנס גם בתקופות הללו של נישואי הילדים. כשאדם מתבגר הוא מייצר ויש לו במה לתת, והוא נקרא להעניק מתורתו לאחרים. וכך, כשהוא מתמנה לר"מ, למשגיח או למלמד בכיתה גבוהה בחיידר וכדומה, מגיעים אליו כספים מפה ומשם. את אשתו צריכים לפתע בבית ספר מסוים, הילדים שלו כבר יכולים לעזור לו, הוא יכול גם ללוות על חשבון הדירה שלו ועוד. הקב"ה שולח שליחים והכסף מגיע בכל מיני דרכים 'טבעיות', על גבול הנס, בסייעתא דשמיא מיוחדת. אך אברך בן 25 היושב בכולל, ועדיין לא יודע את סוד הנס, דומה לבחור שאין לו בכיסו יותר מ־100 שקל ומהרהר בפחד: 'כיצד אברך עם שני ילדים קטנים מתפרנס?!'... ממש כך מסתכל האברך הצעיר על האברך

"מנין ירק זה חי" ו"כסף מנלן"? - כיצד אברכי כולל, שלומדים תורה כל היום ולא עובדים לפרנסתם, מצליחים לכלכל משפחה ברוכת ילדים באושר ובנעימות?

"ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישימון, יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו". אמר המשגיח של ישיבת לומז'א הגה"צ רבי משה רוזנשטיין זצוק"ל: אימתי זוכה יהודי ל"יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו"? - בשעה שהוא חי בתחושה של אדם הנמצא "בארץ מדבר ובתהו ילל ישימון". כשיהודי חי בהרגשה שהוא לבד במדבר, ללא מקורות מחיה, ואין לו מי שיכלכלנו, מלבד הקב"ה, אזי השי"ת דואג לו כאישון עינו.

רבנו החפץ חיים זי"ע המשיל זאת לילד שהלך לחיידר ושכח את הסנדוויץ' בבית. אביו לוקח את הסנדוויץ' העזוב ואף רץ לחיידר, כדי שלמוישי שלו יהיה מה לאכול בהפסקה. ואם אבינו שבשמים רואה ש"שכחנו את הסנדוויץ'", בפרט כששכחנו אותו בגלל שהלכנו ללמוד את תורתו הקדושה והשקענו את כל כולנו בתורתו, הרי מיד הסנדוויץ' מגיע, מרוח בממרח מזין וטעים...

אלפי אברכים מגיעים הביתה בסוף החודש עם מלגה צנומה, ויחד עם משכורתה של הרעיה הם מצליחים להאכיל את הילדים

2000 שקל בחודש, והאשה מקבלת לפתע שידרוג ועוד 1000 שקל בכל משכורת, למשל, ויש להם את הסכום להחזר המשכנתא... ומה קורה בילד הבא? הנסים ממשיכים הלאה..."

"אמרה תורה לפני הקב"ה: רבונו של עולם, תן חלקי בשבת של עוני, שאם עשירים עוסקין בי יהיו מתגאין, אבל כשעניים מתעסקין בי, ויודעין שהם רעבים, שנאמר 'ניתן הסכל במרומים רבים ועשירים בשפל ישבו'" (ילקוט שמעוני). ישנם הרבה יהודים טובים ונהדרים, שהקב"ה אוהב ומרומם עד מאד, אך התורה הקדושה בכבודה ובעצמה בוחרת באברך שיושב ולומד תורה מתוך קושי. הוא נזר הבריאה, הוא היהלום שבכתר. הוא, ורעייתו כמובן התומכת בו ובתורתו, הם פסגת העולם.

(מתוך 'נקודה למחשבה' מאת הרה"ג ר' שמואל ברוך גנוט שליט"א, יתד נאמן)

המבוגר יותר, שיושב לצידו, לומד ברוגע ובשקיעות גדולה ו... מחתן ילדים בזה אחר זה".

שוחחתי עם המשגיח בשיבתנו, שהתחיל לחתן ילדים ברוך ד'. הוא הזכיר את הדברים שאומרים בשם רשכבה"ג מרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל בענין, לפיו "כשמחתנים ילד אחד, לא מסתכלים על השיירה שבתור. לכל ילד יש את הסייעתא דשמיא שלו ואת כמות הכסף והאפשרויות שהקב"ה נותן לנו בשבילו".

האברך הסביר לי: "כדי לחתן בת ולרכוש לה דירה, צריך מאות אלפי שקלים, אבל הרי לא מבקשים ממך להוציא כעת 500,000 שקל במזומן מהארנק, אלא לקחת משכנתא מהבנק על הסכום הזה. והנה הקב"ה עוזר ללומדי התורה ודואג שהבנק יאשר להם משכנתא, והנה לפתע הקב"ה דואג שיתווסף להם במשכורת עוד

יהלומים מגדולי ישראל

בצהרים נפתחה הדלת, והבעל רבי אהרן לייב רואה כי על השולחן מוכן אוכל. הוא הגיב בשמחה: "מצוין, אני רואה שיש לך מה לאכול, אני חוזר לבית המדרש"...

תיאור שנשמע מפי הרבנית שטינמן ע"ה על הבורק הראשון שלהם בארץ ישראל

בנדבת לב בלתי מצויה, נטלה הגב' הנטשעא (הניא) פסתרנק דג טרי שמקודם יצא מהמים, עטפה אותו בעיתון מקומי, מסרה אותו לאשה הצעירה ואמרה לה: "קחי אותו שיהיה לכם מה לאכול".

הרבנית, נבוכה משהו, נטלה בשתיקה את הדג, הנהנה בראשה במבוכה הודתה ופנתה לצאת. אבל אז המוכרת לא ויתרה ושאלה אותה: "האם אתה יודעת לנקות דג?"

"לנקות דג?" התפללה הרבנית תמר (מאיפה שהיא תדע, הרי בשווייץ היו אנשים מסודרים, קונים דגים כשהם כבר מוכנים לבישול). היא נאלצה לגלות שאין לה ידע מוקדם ואמרה כי היא כבר תדע ותלמד לבד כיצד לנקותו. אבל האשה הקדימה אותה ואמרה: "בואי נלך לחנות מכולת שפיץ, שם נקנה לך את הדג". היא עשתה כדבריה, הם צעדו יחד בשוק לסוחר המבוקש, ואז החלו בנקיון הדג. באמצע, שאל אדון שפיץ: "גברת, כיצד תבשלי אותו?"

שאלה קשה, באמת היא לא ידעה כיצד תבשל אותו... הוא שאל אותה שוב - "האם יש לך בבית אש לבישול?" הרבנית ענתה כמובן, שאין לה... הסוחר טוב העין ציווה על אחד מעוזריו ללכת לחנות הסמוכה, קנה עבודה פתיליה, הגיש לה אותה ואמר לה, הא לך פתיליה, והוא אף הסביר לה כיצד מבשלים על זה. הרבנית לא ידעה כיצד להודות לו, נטלה את החפצים ושבה לביתה, והחלה בהכנות לבישול.

הבורק חלף והצהרים הגיעו, הדלת נפתחה, והבעל רבי אהרן

סיפר רבי שלמה ריין שיחי', בנו של מקים ישיבת 'חפץ חיים' ככפר סבא והנושא בעולה כל השנים, רבי אברהם ריין זצ"ל, מה ששמע פעם מפי הרבנית שטינמן ע"ה על הימים הראשונים לבואם לא".

"עם בואנו לארץ ישראל באנו לפתח תקוה, שם היינו בבית פשוט וחסר כל - כפשוטו ממש. הגענו בערב, ובבורק יצאתי פעם לראשונה לרחוב, שם אני רואה שוק. בשווייץ לא היה שוק, כך שלא הכרתי את זה בכלל, ועמדתי והסתכלתי".

ואז ראתה אותה אשה טובת לב וצדיקה, שהיתה מוכרת דגים בשוק [אז מכרו דגים חיים בדוכן]. לאשה קראו גב' פסתרנק, היא היתה חמותו של רבי אברהם ריין. היא הבחינה באשה העומדת ומתבוננת, וקלטה מיד שהיא לא מקומית. היא שאלה אותה - "מהיכן אתם?"

הרבנית תמר ענתה: "הגענו לארץ ישראל להתגורר כאן". "מתי הגעתם?" - "אתמול בלילה", ענתה הרבנית הצעירה. "הגעת לבד?" - "לא, יש לי בעל".

"האם יש לכם עזרה, מישהו דאג לכם?" - הרבנית ענתה: "חבר של בעלי קצת עזר לנו להשתכן". "איך קוראים לו?" - "וועלעל איידלמן".

אותה אשה יקרה, שהכירה היטב את תושבי המקום בפתח תקוה, הבינה שאם הוא החבר שעוזר המצב שלהם לא הכי טוב... היא הוסיפה ושאלה: "והאם יש לכם מה לאכול?" - "לא", השיבה הגב' תמר בפשטות, "הבית שלנו ריק ואין לנו גם כסף בשפע, ובאתי לראות מה אני יכולה לקנות".

שאלתי את הרבנית אודות זה שבעלה שב לבית המדרש - סיפר רבי שלמה ריין. "היא ענתה לי מיד: 'מה פתאום, מצוין שהוא חזר. מה יש לו לבן תורה לעשות בבית, מקומו בבית מדרש על יד הגמרא'".

(דחזיתיה, בשלח תש"פ, מתוך הספר החדש 'מרן בעל האילת השחר')

לייב רואה כי על השולחן מוכן אוכל. הוא הגיב בשמחה: "מצוין, אני רואה שיש לך מה לאכול, אני חוזר לבית המדרש"... והוא חזר לבית המדרש. הוא, כמובן, לא היה זקוק לכל כך הרבה אוכל... די היה לו בפת שחרית הנאכלת לפנות ערב... "לא היה לך קשה שהוא לא נכנס אפילו לטעום מן האוכל? -

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

לא לו פירות אנו צריכים להתאוות לאכילתם?

ברכות דף מד

"מאי ברכה אחת מעין שלש וכו', והעלנו לתוכה ושמחנו בה"

הגמרא: וכי לאכול מפריה הוא צריך? ודברי הגמרא אכן אמורים כלפי משה רבנו בלבד.

הגרי"ז מבריסק זצ"ל פירש את הדברים באופן שונה לחלוטין. הוא נשאל על המילים 'ונברכך עליה בקדושה וטהרה' שלא נאמרו בשום ברכה, והשיב בשאלה, מהו 'לאכול מפריה' הרי אמרו בגמרא בפסחים (ח:): שאין פירות מובחרים גדלים בירושלים כדי שלא יאמרו עולי רגלים, דיינו שבאנו לאכול את פירותה. וביאר הבריסק ע"ר רב שקושיא אחת מיישבת את חברתה, הפירות שאנו מתכוונים אליהם בברכה זו הם פירות מעשר שני ונטע רבעי שנאכלים בקדושה בירושלים, ובקשתנו בברכה זו שנזכה לאכול פירות אלו שהותרה אכילתם רק בקדושה ובטהרה, וזה יהיה רק ע"י בניית בית המקדש במהרה בימינו.

(ע"פ מאורות)

בני אשכנז מוסיפים 'והעלנו לתוכה ושמחנו בבניינה ונאכל מפריה ונשבע מטובה'. תוספת זו נתונה במחלוקת רבתי בין רבותינו הפוסקים. הטור (או"ח סי' ר"ח) מביא סמ"ג שכתב 'ואין לאומרו, שאין לחמוד את הארץ בשביל פריה וטובה, אלא לקיים המצוות התלויות בה'. הפוסקים נזקקו לדברי הסמ"ג, והעלו מספר אפשרויות לבאר את הנוסח "ונאכל מפריה ונשבע מטובה". הב"ח כותב שקדושה המושפעת מלמעלה שורה על הפירות, והאוכלים מן הפירות מושפעים מן הקדושה, ועל כן ודאי שאנו מתאוים לאכילתם. האליה רבה דן בדברי הב"ח ומקשה עליו מגמרא מפורסמת בסוטה (יד.) על משה רבנו שאומרת 'וכי לאכול מפריה הוא צריך', הרי לנו שאין מעלה באכילתם. אך מיישב מיניה וביה, שלדרגתו הגבוהה של משה רבנו שהשכינה עמו תדיר, הוא אינו נזקק לתוספת קדושה זו, ומדייק זאת בדברי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום...

המייל היומי של 'דרשו'

"פתאום הרגשתי שאני נסחף להודות ולהודות, ובעצם אין צורך לבקש... לעת ערב ביום ראשון נראו באופק שתי ישועות שלהן אנו מצפים עידן ועידנים..."

טוב להודות לה'

"והערב נא" שבברכות התורה זוהי סגולה לזכות לבנים תלמידי חכמים, ואכן כך אני נוהג מספר שנים. והנה ביום ראשון בבוקר, (לאחר השבת המרוממת), כאשר הגעתי לברכת התורה, נעצתי והתחלתי להודות להשי"ת על מה שזיכני בבית של תורה, אשת חיל, בנים ובנות יראי שמים, וחתנים תלמידי חכמים. לאחר כמה דקות ברכתי ברכות התורה מתוך הרגשה נפלאה של הודאה לה'.

בנוסף, לעת ערב (ביום ראשון) נראו באופק שתי ישועות שלהן אנו מצפים עידן ועידנים - ומקווים בס"ד שיקדמונו ברוב רחמיו וחסדיו.

והנה על אף שאיננו יודעים חשבונות שמים, ויתכן שהישועות המשחרות לפתחנו הן מחמת מעשים וחיזוקים אחרים, אולם מכיוון שהסימנים סמוכים לחיזוק, מסתמא דברים בגו!!!

אכן, "טוב להודות לה'!"

ג.ב. לא נגעתי בתחום ההלכתי [הגם שאינני בקיא בו] ולמעשה את זאת השארתי לקוראים החשובים, שאם יש לכם הגדרות ברורות [או קרוב] נשמח להחכים.

(מכתב שפורסם בגיליון 'משנתה של תורה')

ברצוני לשתף אתכם בחוויה שעברה עלי בשבת האחרונה. כפי המבואר בפוסקים, חל איסור לבקש בשבת בקשות פרטיות בתפילות. ומאידיך המבוכה רבה (אפילו בקרב אברכים ועובדי ה') מה הגדר של 'בקשות פרטיות', ויש הרבה מורי היתר בדבר, שלמעשה בכל בקשה פרטית אפשר למצוא בקשה רוחנית.

לדוגמה, "צורך פרנסה" נחשב לכו"ע בקשה פרטית, אולם אם נצמיד לה סעיף 'צורך לימוד תורה' וצורך שכ"ל למוסדות הילדים, הרי היא בקשה רוחנית. וכך למעשה כבר שנים רבות אני מתפלל עפ"י מורי היתר זה. אלא שבלב פנימה עמוק עמוק יש תחושה של דיעבד, ושמשהו לא חלק.

ואכן בשבת עמדתי להתפלל תפילת שחרית, משום מה התחלתי להודות על מה שעושה עמי הקב"ה דבר יום ביומו, והרגשתי שאני נסחף להודות, להודות... ובעצם אין צורך לבקש. סיימתי את התפלה והרגשתי סיפוק אמיתי, שה' חפץ במהלך זה. כך גם התנהלה תפילת מנחה ותפילת ערבית, והנני מחכה לשבת הבאה לחוות שוב חוויה נפלאה זו.

ידועים דבריו של מרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל, שמי שמכוון בבקשת

סגולות וישועות

"פעמים רבות, אב הלומד עם בנו נראה כמו אותה בובה עם קפיץ, שכשנפתחת הקופסה היא מזנקת החוצה... הוא מביט מדי פעם בשעון לראות מתי כבר יוכל לשוב ללימודו. זוהי תחושה מוטעית..."

לימוד אבות עם בנים - סגולה להצלחתם

קפיץ, שכשנפתחת הקופסה היא מזנקת החוצה, וכך אותו אב 'מסכן' שנוות ביתו ביקשה ממנו ללמוד מעט עם בנו, עושה זאת מחוסר ברירה [כי אותו ילד הרי 'אינו ברמה שלו'...] ובזמן הלימוד הוא מביט מדי פעם בשעון לראות מתי כבר יסתיים העניין והוא יוכל לשוב ללימודו.

זוהי תחושה מוטעית. מצוות לוקחות זמן, וכשם שאדם אינו מביט בשעון כמה זמן אורכת לו תפילת שחרית ומנחה, או כמה זמן נמשכת בביתו סעודת שבת, כך בדיוק צריך להיות מבטו על

דברים נפלאים בעניין סגולת לימוד אב עם בנו שח הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל, ונצטט את לשונו המתוק:

"בשעה שיהודי הולך לבית הכנסת להתפלל או ללמוד תורה, חש הוא שבזמן הזה עסק במצוה וקיים בכך את רצון ה'. לעומת זאת, אותו יהודי כשהוא יושב ולומד עם בנו במשך חצי שעה פרק 'אלו מציאות', קיימת בו תחושה שבכך הקריב עבור הילד חצי שעה מהחיים שלו, והיה זה 'בזבוז זמן' עבורו..."

פעמים רבות, אב הלומד עם בנו נראה כמו אותה בובה עם

הלימוד עם בנו, כי גם זו אחת מהמצוות המוטלות עליו. האמת היא שבאופן כללי ישנם בענין זה כמה דברים שאיננו מבינים אותם די הצורך. רבי ישראל סלנטר זצ"ל לימדנו כלל יסודי ביהדות: "מדארף טאן, נישט אופטאן". כלומר יהודי צריך לבנות בפועל, אך איננו כקבלן שלפני שגמר מלאכתו אינו מקבל. עוד עלינו לדעת, כי כשם שברור לכל אחד שדרושה השקעה יומיומית בילד כדי שיגדל בריא בגופו, ואם לא ידאגו הוריו להאכילו מאכלים בריאים [כלחם, ירקות וכיוצא ב] ויסתפקו בעוגות וממתקים, אמנם הוא לא ימות למחרת... אך בהחלט יתכן שכשיתבגר ויגיע לגיל שלושים הוא יסבול מבעיות בריאותיות, ולעומת זאת כל אכילה נכונה בילדותו מוסיפה

לו בריאות לטווח הארוך - כך בדיוק נדרש מהאב לדאוג לבנו מבחינה רוחנית, ואל לו לחשוב מה כבר תועיל לילד אותה רבע שעה של לימוד. אב הלומד עם בנו יום יום, או לכל הפחות לעתים מזומנות - בימי שישי בשבתות אחה"צ, או בבין הזמנים - גורם לכך שילדו יגדל בריא בנפשו, ממש כאכילת אוכל בריא במקום סוכריות! ובכלל לימוד עם הבנים הוא סגולה להצלחה. זוהי תורה מיחדת - תורה של קיום מצוות 'ושננתם לבניך'. עלינו לחוש, אפוא, שזמן הלימוד עם הבנים אינו זמן מבוזבז. חינוכם הוא חלק בלתי נפרד מעבודת ה' שלנו. עכ"ד הנפלאים. (מתוך 'עם סגולה' - המבשר תורני ערש"ק פרשת בא)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

על דא ועל הא

"שמע לעצתי, אמרתי לאותו יהודי. אם אתה באמת אוהב את השבת ורוצה לענג אותה - תישאר בתור עם כל המוצרים ותצפה לישועה. אם תאמין בה' ותרצה את עונג השבת באמת - בוודאי הקב"ה יתן לך"

ל-100 ש"ח של ועד הבית, ואמר שאם לא ניתן זאת היום - זה גזל! אנא ממך, תקנה לכבוד שבת רק במאה ש"ח ואת השאר נעביר לוועד".

כעת שואל אותי היהודי: "מה לעשות, הרב זאיד? - האם להוריד את המוצרים לכבוד שבת קודש לטובת ועד הבית, או להשתמש בכל הסכום לכבוד השבת ולדחות את התשלום לוועד הבית למועד מאוחר יותר?".

שמעתי את דבריו ואמרתי לו: בוודאי שאתה חייב לשלם מיד לוועד הבית - הרי זה גזל גמור. אך שמע לי, אם אתה באמת אוהב את השבת הקדושה ומעריך אותה, ובאמת רצונך לענג אותה ולשמוח בה, תישאר בתור עם כל המוצרים ותצפה לישועת ה'. במידה ולא תזכה לישועה - תוריד חצי מהמוצרים, אך אם תאמין בה' ותרצה את עונג השבת באמת - בוודאי ה' יתן לך ותיושע". אורו עיניו משמחה והוא אמר לי: "אתה בטוח, הרב?".

סיפר מגיד המישרים הרה"ג ר' חיים זאיד שליט"א, מעשה מדהים שאירע עמו לאחרונה.

ערכתי קניות בצרכנית 'יש חסד' ונעמדתי בתור לקופה לתשלום. מאחוריי נעמד יהודי יקר עם עגלה ודפק לי על הגב. "כבוד הרב, האם אפשר לשאול שאלה?" - בבקשה, ענית.

"אינני נוהג להשתמש בוויזה או בצ'קים, ואני מחזיק באמתחתי רק מזומנים. והנה כעת עשיתי קניות של כיבוד ומיני מתיקה לשבת ב-200 ש"ח כפי הסכום שהיה לי באמתחתי. אלא שממש כעת, בעודי ממתין לתור בקופה, אשתי מצלצלת אלי ואומרת - 'יעקב תשמע, תשאיר 100 ש"ח בצד ותעשה את הקניות של הפינוקים רק במאה ש"ח הנותרים'.

"למה? שאלתי.

"כעת ניגש ועד הבית ואמר לי שהוא כבר מחכה זמן רב

אותו בשבילך?!"

אותו יהודי מאחוריי שהמתין לישועת ה', קפץ משמחה:
"באמת?!... ואווו, תודה רבה לך! שה' יברך אותך!". הוא לקח את
הכרטיס וקנה את כל המוצרים ב-100 ש"ח כשהוא מותיר מאה
שקלים לתשלום החוב לוועד הבית.

הוא יצא מהסופר צוהל ושמח, מתקשה להאמין לישועה
הגדולה ואמר לי: "הרב זאיד, אתה לא תאמין מה קרה לי. זה
סיפור השגחה פרטית מופלאה. האמנתי במה שאמרת, עמדתי
בתור והתחלתי לשנן ללא הרף כי השבת היא מקור הברכה, והרי
אמרו חז"ל כי 'כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה
ועד ראש השנה, חוץ מהוצאות שבת וימים טובים ושליחת בניו
לתלמוד תורה - שאם הוסיף, מוסיפין לו'. שיננתי שמה שאני
קונה לשבת זה לא ממנה שיש לי, אלא זה מאוצר של מתנת חינוך
שה' נותן למי שמענג את השבת, אשר היא מקורן של כל הברכות
והשפע הגשמי והרוחני - ואז לפתע ניגש אליי אותו אדם ומגיש
לי כרטיס טעון בסכום שהיה חסר לי בדיוק. איזו השגחה פרטית!
חבל שלא ראית את זה. אתה חייב לספר את זה בהרצאות שלך!"...
ואני חייכתי בהתלהבות ועשיתי עצמי כמי שאינו יודע כלל
מכל הענין. אך דבר אחד ידעתי, כי לא ממני באה לו הישועה, אלא
מכוח אמונתו בקדושת השבת ובמעלתה, אשר היא זו ששילמה
לו. כי 'כל המענג את השבת - נותנין לו נחלה בלא מיצרים'.

(גיליון 'טוב לחסות בה' בא תש"פ)

השבת מבטיחה זאת, לא אני - השבתי לו. כך סיימנו את
השיחה, והוא חזר לתור מתוך שמחה עצומה ואמונה בה' כי זכות
שבת קודש תביא לו ישועות.

בינתיים, רואה אותי עוד יהודי וניגש אליי. "כבוד הרב, יש לי
שאלה בהלכה". כן, בבקשה, מקווה שאצליח לענות... ואז הוא
החל לספר: "הסתובבתי כעת כאן בסופר ומצאתי כרטיס של
'ש' המוטען ב-100 ש"ח, כשאיני יודע של מי הוא - מה עליי
לעשות?".

התלהבתי מהעניין ואמרתי לו: כמובן שתנסה לעשות השבת
אבידה. תיגש אל הקופה הראשית ותבקש שיכריזו שם שלמי
שאבד הכרטיס שיגש אליך.

אותו בחור הלך לקופה הראשית, שם הכריזו כמה פעמים על
הכרטיס האבוד, אך אף אחד לא בא לדרוש זאת. הוא חזר אלי
שוב ושאל אותי מה לעשות.

ע"פ ההלכה, השבתי לו, כיוון שאין לדבר סימנים ואף ניסית
להכריז - הרי אלו שלך. אבל אם אתה רוצה לשמוע לי ולעשות
בזה חסד עצום - מאחוריי עומד בתור יהודי יקר שחסרים לו 100
ש"ח לקניות לשבת. אם תשמע לי, תשמח אותו ותתן לו את זה,
בלא שידע ששלחתי אותך, ובוודאי תעשה בכך דבר גדול.

"בשמחה כבוד הרב, תודה על העצה", הוא השיב. הוא ניגש
אל היהודי מאחוריי ואמר לו בטבעיות: "תשמע ידידי, מצאתי פה
כרטיס של מאה שקלים ואני לא יודע של מי הוא, אולי תיקח

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרנק** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

חדש

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
עדכונים על סיום השי"ס • עברית/אידיש

שלוחה 6

הרב **יוסף מגנוז** שליט"א
הדף היומי בבלי • צרפתית

שלוחה 2/5

חדש

שידורים חוזרים
ממעמדי סיום השי"ס
ומאירועי דרשו

שלוחה 5

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
הפותח בכל יום - באידיש

שלוחה 3/2

חדש

הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3/1

הר"ר **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם ניתן להוסיף מלח לבצק המצות?

מותרות באכילה.

ויש אומרים שיתכן כי דברי הרמ"א אמורים רק במלח הנחפר מן הקרקע, ואילו במלח ים, אף אם הוסיף את המלח במזיד, המצות מותרות באכילה; אך יש אומרים שאין הבדל בין סוגי המלח.

[שו"ע תנה, ה, משנ"ב מ, מב רמג, וביה"ל ד"ה נוהגין; ו ראה שעה"צ מט-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 72]

לדעת השולחן ערוך, לכתחילה אין להוסיף מלח לבצק של המצות, משום שיש לחשוש שהמלח יחמם את הבצק ויאץ את חימוצו; אך בדיעבד, המצות מותרות באכילה בפסח. ולדעת הרמ"א, אם הוסיף את המלח במכונן, המצות אסורות באכילה אף בדיעבד, אך מותרות בהנאה. ואם עשה כן בשגגה, המצות מותרות אף באכילה. ואף אם עשה כן במכוון - אם כמות המלח קטנה, ואפה את המצות מיד לאחר הוספת המלח, הרי הן

האם ניתן לקיים את מצות אכילת מצה במצה מתובלת?

מצה, משום שאינה עונה להגדרת 'לחם עוני' הכתובה בתורה. ומאידך, אף למנהג בני ספרד, האוכלים 'מצה עשירה' בערב הפסח, יש להימנע מאכילת מצה זו כדין מצה רגילה שניתן לקיים בה את מצות אכילת מצה; מפני שאינה 'עשירה' ממש, אלא רק מתובלת.

[שו"ע תנה, ה, משנ"ב מו, ושעה"צ נג; וראה משנ"ב מח-מט; ביאורים ומוספים דרשו, 79; שו"ע תסב, א]

לכתחילה אין לתבל את הבצק של המצות, משום שיש לחשוש שהתבלין יחמם את הבצק ויאץ את חימוצו; אך בדיעבד, המצות מותרות באכילה בפסח. אולם, לדעת הרמ"א, מצות שתובלו בתבלין ה'פּלפּל', אסורות באכילה. ולקיום מצות אכילת מצה בליל הסדר, אין להשתמש אף במצה המתובלת בתבלינים אחרים, כדין 'מצה עשירה', דהיינו מצה שנילושה ביין, שמן או דבש, שאין יוצאים בה ידי חובת אכילת

האם ניתן ללוש בצק למצות ב'מים שלנו' שהתערבו בהם 'מים שלא לנו'?

תערובת כזו ולהשתמש בה.

ואם התערבו בתערובת כזו פעם נוספת מיעוט מים 'שלא לנו', אך בצירוף המים שלא לנו שהתערבו בפעם הראשונה, מהווים המים שלא לנו רוב בתערובת - נחלקו הפוסקים אם התערובת כשרה ללישת המצות; ולכל הדעות, לכתחילה אין ליצור תערובת כזו.

[שו"ע תנה, ד, ומשנ"ב לח-לט; וראה עוד שם; ביאורים ומוספים דרשו, 62-63]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל תיקנו שלא ללוש את הבצק למצות כי אם ב'מים שלנו'. ומים שלנו, שהתערבו בהם 'מים שלא לנו' - אם המים שלנו מהווים רוב בתערובת, ניתן להשתמש בה ללישת המצות.

ויש אומרים שבשעת הצורך, ניתן ליצור תערובת כזו לכתחילה, ולהשתמש בה ללישת המצות; ובלבד שיערבו את המים בשלב לפני הלישה, ולא לאחריה. אך יש אומרים שלכתחילה אין ליצור

* אסור ללוש את הבצק למצות במים חמים או פושרים, בין אם חוממו באמצעות אש, ובין התחממו באמצעות השמש, משום שהחום מְחִישׁ את החמצת הבצק. ובדיעבד, המצה אסורה באכילה בפסח; אולם, יש המתירים לאוכלה כאשר הלישה נעשתה בשגגה. ובשעת הדחק ניתן להקל.
* מצה שנילושה ב'מים שלא לנו' - אסורות באכילה, ויש מתירים. ולדעת הרמ"א, אם הלישה נעשתה בשגגה, המצה מותרת; ויתכן שכך הדין גם לדעת השולחן ערוך. ובכל מקרה, את מצות אכילת מצה בליל הסדר יש לקיים רק במצה שנילושה במים שלנו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

חמץ של ראובן שנמצא ברשות שמעון - על מי מוטלת חובת הביעור?

עליו אפוא לדאוג לכך שחבירו לא יעבור על איסור; ויש אומרים שמכיון שהחמץ נמצא ברשותו, הריהו מחויב מדאורייתא להוציאו מרשותו, אף ללא ה'ערבות'.
ושמעון מחויב למכור את החמץ לגוי לפני זמן איסור חמץ, מדין 'השבת אבידה', כדי שלא יצטרך לבערו בהגיע זמן איסור חמץ, שאז אסור למוכרו לגוי. אך אם לא מכרו לגוי לפני זמן איסור חמץ, עליו לכלותו, כדין הביעור בזמן איסור חמץ.
[שו"ע תמג, ב, משנ"ב יג-יד, וביה"ל ד"ה ימכרנו; וראה שו"ע תמ, א ר"ד]

חמץ של ראובן שנמצא ברשות שמעון - חובת ביעורו מוטלת על ראובן. וכאשר שמעון נושא באחריות לשמירת החמץ (ראה במקורות), נחשב החמץ במידה מסוימת כשייך גם לשמעון, וחובת הביעור מוטלת גם עליו.
ואף כאשר שמעון אינו נושא באחריות לשמירת החמץ - אם לא ידוע לו שראובן מכר את החמץ לגוי, מוטלת עליו חובת הביעור, מפני שכל ישראל 'ערבים' זה לזה לקיום המצוות, ומוטל

הלוח היומי

כ"א בשבט | רבי יחיאל יהושע ב"ר ירחמיאל צבי רבינוביץ זצ"ל, האדמו"ר מביאלה, בעל חלקת יהושע

יארצייט:

שנ"ו: רבי יהודה לייב ב"ר מאיר זצ"ל, בעל ויגש יהודה.
תמ"ט: רבי משה ב"ר יהונתן גאלנטי זצ"ל, הראשל"צ, (הרב המג"ן) בעל אלף המגן, זבח השלמים ועוד.
תקכ"א: רבי יהודה ב"ר אפרים נבון זצ"ל, בעל קרית מלך רב.
תקצ"ה: רבי יהודה לייב ב"ר מרדכי קרל(ס) בורג זצ"ל, אב"ד קרעפלד.
תרכ"ה: רבי יצחק ב"ר מרדכי מנעשכיז זצ"ל, בעל תולדות יצחק וזכרון טוב.
תרמ"ח: רבי יחיאל מאיר ב"ר יעקב צבי ליפשיץ זצ"ל, מגוסטינין.
תרנ"ד: רבי יעקב ב"ר אליעזר ווידנפלד זצ"ל, מהורומילוב, בעל שו"ת כוכב מיעקב.
תר"ץ: רבי יצחק ב"ר גבריאל כמוס בוכזא זצ"ל, אב"ד לוב, גאבס-טוניסיה, בעל קרבן אבי לחם, מבצר יצחק ועוד.
תשמ"ב: רבי יחיאל יהושע ב"ר ירחמיאל צבי רבינוביץ זצ"ל, האדמו"ר מביאלה, בעל חלקת יהושע.
תשמ"ז: רבי יהושע העשיל ב"ר מרדכי דוד ברים זצ"ל, ר"י תפארת ישראל רוז'ין.

האם בזמננו יש להיזהר בדין 'וקדשתו'?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ובזמננו אין אנו בקיאים ביחוסיהם כהונה, והמשנה ברורה (שם ובביאורים ומוספים 'דרשו' הערה 11) מציין לדברי המג"א (ס"ק ד) שמטעם זה אין מקפידים על דין זה כ"כ. וכן כתב בשו"ת רב פעלים (או"ח ח"ב סימן לט), שבזמננו אין נזהרים כ"כ בדין קדימה לכהן, משום שסומכים על דברי שו"ת הריב"ש (סימן צד) שכיון שכהנים שלנו אינם בני יחוס וסומכים על כהונתם רק מדין חזקה, לכך בזמן הזה דין הקדימה לכהן הוא רק בתורת מנהג ולא מעיקר הדין. אכן, במשנה ברורה (שם) לאחר שהביא דברי המג"א כתב, שמכל מקום לכתחילה ודאי יש להיזהר בזה.

בסעיף ט' מהפתיחה (עשין) כותב ה'חפץ חיים' כי אדם שמספר לשון הרע על כהן, עובר בנוסף על עשה של 'וקדשתו'. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מציינים כי החפץ חיים נוקט כאן שמצוה זו היא מן התורה, כדעת הרמב"ם בספר המצוות (עשה לב) וכדברי המג"א (סימן ר"א ס"ק ד', ולא כדעת ראשונים אחרים הסוברים שהיא מדרבנן והפסוק אסמכתא בעלמא (תוס' חולין פז. ד"ה וחייבו, רא"ש שם פ"ו סימן ח, מרדכי שם וטור יו"ד סימן כח). וכן כתב במשנ"ב, וכן נקטו בשו"ע הגר"ז (או"ח סימן רא), בחיי אדם (כלל לא ס"ז) ובקיצור שלחן ערוך (סימן קמד ס"ח).

יארציית הרה"ק רבי יצחק ב"ר מרדכי מנשכין בעל ה"תולדות יצחק"

הרה"ק רבי יצחק מנשכין רמז על מאמר חז"ל "אין שמחה אלא בבשר", היינו שהגם שיש לו להקב"ה כמה מלאכים ושרפים ואופנים שעובדים אותו בלי הפסק, עם כל זה אין לו שמחה אלא בבשר ודם שעובד אותו. (תולדות יצחק (מנעשכין) - ליקוטי ש"ס פסחים קט)

נשתדל שלא לזלזל אפילו במצוה קלה שבקלות ונזכור שעיקר הנחת רוח שיש לקב"ה הוא ממעשינו הטובים